

FHU „ELIKA” sp. j. 31-946 Kraków, os. Teatralne 24
tel. (012) 644-30-04, 643-06-03, faks. 644-98-88
elika@elika.com.pl

Zanim kupisz osprzęt elektryczny – poradnik dla naszego klienta

Gniazda i wyłączniki

Co do czego?

Zależnie od tego, jak mają być układane instalacje elektryczne, stosuje się osprzęt:

- podtynkowy,
- natynkowy,
- przystosowany do listew, na przykład w remontowanym domu.

Do stosowania na zewnątrz należy wybierać osprzęt o zwiększonej odporności na uderzenia.

Gniazda

- "zwykłe" z bolcem. Zgodnie z przepisami bolca, czyli styku ochronnego, powinny mieć wszystkie gniazda wtyczkowe w nowych i modernizowanych instalacjach. Dostępne są też gniazda typu schucko - z dwoma zaciskami ochronnymi zamiast bolca (stosowane w kilku krajach europejskich; u nas na życzenie klientów). Używanie ich pozostaje kwestią sporną, ale od kiedy Polska jest członkiem Unii Europejskiej, a normy unijne nie określają sposobu ochrony - uznaje się, że są do stosowania. Wymagają wtyczek uniwersalnych dostosowanych do gniazdek typu schucko;
- z klapką i w szczelnej obudowie (minimum IP 44) - do pomieszczeń wilgotnych. Elektryk dobiera stopień tej szczelności do warunków, w jakich osprzęt ma pracować;
- bezpieczne dla dzieci - albo z zasłoniętymi otworami, albo z klapką, albo działające tylko po włożeniu do nich wtyczki;
- bez bolca - do wymieniania uszkodzonych gniazdek w starych instalacjach;

Gniazda specjalne

- z wyrzutnikiem wtyczki, który ułatwia jej wyjmowanie i zapobiega wyrwaniu gniazda z puszki;
- z ogranicznikiem przepięć klasy D - przydatne tam, gdzie ma być podłączony czuły sprzęt elektroniczny. Spełniają zadanie, gdy oprócz ograniczników w gnieździe są zastosowane ochronniki klasy B lub C w rozdzielnicach elektrycznej albo złączu;
- z wyłącznikiem różnicowoprądowym - do zwiększania bezpieczeństwa użytkownika starych instalacji elektrycznych, które nie mogą być całościowo zmodernizowane. Umożliwiają przynajmniej miejscową ochronę przed porażeniem - na przykład w łazience, kuchni oraz przy korzystaniu z wiertarki albo urządzeń elektrycznych, które mogą mieć kontakt z wilgocią, jak żelazko lub kosiarka ogrodowa.

Włączniki

- Jednoklawiszowe - jedno- lub dwubiegunowe. Po naciśnięciu klawisza zapalają jedną lampę albo kilka żarówek w jednym żyrandolu lub też lampy w dwóch niezależnych obwodach.
- Dwuklawiszowe - albo jednobiegunowe, zwane też świecznikowymi (każdy klawisz włącza inną grupę żarówek w żyrandolu - w jednym obwodzie), albo dwubiegunowe (każdy klawisz włącza inną lampę, czyli odrębne obwody świetlne) (...).

- Schodowe, zwane też korytarzowymi - do włączania obwodu z dwóch miejsc, na przykład oświetlenia w salonie z dwoma wejściami, w długim przedpokoju lub na schodach.
- Krzyżowe - potrzebne, gdy chcemy włączać i wyłączać światło z trzech lub więcej miejsc. Stosuje się je razem ze schodowymi - na przykład w długim korytarzu: na końcach korytarza instaluje się wtedy włączniki schodowe, a w środku między nimi - jeden lub więcej włączników krzyżowych.
- Ściemniacze - umożliwiają regulację natężenia światła - pokręteł, suwakiem lub przez odpowiednio długie dotknięcie płytki dotykowej; można nimi również sterować za pomocą pilota.

Są też:

- ściemniacze z wbudowanym programem symulacji obecności, które o określonej porze dnia włączają oświetlenie, a po zaprogramowanym czasie wyłączają je;
- rozszerzenia do ściemniaczy: do montowania z nimi w układzie schodowym, aby z obu miejsc można było regulować oświetlenie.

Uwaga! Ściemniacz musi pasować do używanych źródeł światła (żarówek, świetlówek), a jego moc nie może być mniejsza niż moc podłączonego do niego oświetlenia. Ściemniacze stosuje się najczęściej w salonach i sypialniach, zamiast zwykłych włączników jednobiegunowych.

- Łączniki zwierne - do włączania sygnału dźwiękowego, otwierania furtek, czy czasowego włączania oświetlenia.

Kto o czym decyduje

Ty planujesz, jak będą użytkowane pomieszczenia w domu, aby w odpowiednich miejscach została zamontowana odpowiednia liczba gniazdek. Pomyśl, gdzie będą łóżka, sofy, telewizor, sprzęt do odtwarzania muzyki czy komputer, gdzie przyda się dodatkowa lampa stojąca. Pamiętaj o tym, co wygodnie mieć podłączone na stałe (np. czajnik w kuchni albo radio w łazience), a oprócz nich zaplanuj kilka gniazdek do sprzętu włączanego sporadycznie. Nie zapomnij o gniazdkach na zewnątrz - do podłączania kosiarki, nożyc elektrycznych, pompy do oczka wodnego czy innych urządzeń potrzebnych w ogrodzie.

Uwaga! Jeśli w jednym miejscu będzie stało kilka urządzeń, zaplanuj w ścianie kilka gniazdek obok siebie. Nie planuj stosowania przedłużaczy ani "złodziejek", czyli rozdzielaczy!

Ty obmyślasz udogodnienia: w ilu miejscach chcesz włączać światło w korytarzu, na schodach, dużym salonie z kilkoma wejściami. Czy chcesz mieć ściemniacze do światła, a może też czujnik ruchu włączający oświetlenie - zamiast włącznika światła w łazience lub przedpokoju?

Ty wybierasz wzornictwo, ale zanim cokolwiek kupisz, sprawdź, czy wybrana seria zawiera wszystkie potrzebne elementy. Czasem lepiej dokupić jakiś brakujący element z innej, droższej serii niż zmieniać całą serię na droższą.

Elektryk dobiera elementy osprzętu do twoich potrzeb oraz do warunków, w jakich mają działać (w pomieszczeniach wilgotnych i na zewnątrz muszą być bryzgoszczelne).

Elektryk rozmieszcza je zgodnie z zasadami. Elektryk, jeśli to dobry fachowiec, podpowie Ci rozwiązania i udogodnienia, o których nie wiesz. Zwykle proponuje kilka serii różniących się wzornictwem.